

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XVIII. De obseruatione dierum ac temporum ad ieiunandu[m], & ad legendum in ecclesia scripturas, quomodò sit secundùm scripturas: & rursus de obseruatione paschali item secundùm scripturam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

dem cum sanctis habet, sicut idem Dominus dixit, Qui recipit prophetam in nomine prophetae, mercedem prophetae accipiet. Sic sanctus Eusebius Alexandrin. de sanctis colendis & orandis sensit, & scripsit ex traditione Apostolica, quam in ecclesia Alexandrina reperit. quae observatio dierum ad colendos & celebrandos sanctos, usque in hodiernum diem per omnes ecclesias Orientis & Occidentis viget. Fuit autem hic Eusebius, ne antiquitatem eius Magd. ignorent, ante annos 1300. quem Anterus 20. post Petrum Pontifex, scribit in epistola sua, translatum fuisse ex parua ciuitate Alexandria. Vt igitur hunc locum finiam, si sancti cum in terra essent, legatione sicut Apost. ait, pro nobis fungebantur: cur non item in caelo, ac multo etiam magis, fungatur praesertim cum vita caelestis sanctorum, vt magnus Athanasius ait, tota sit *ἕνωσ ἀληθῶς, ἔρωσ ἀπαύστοσ ἐυχὴ ἐπίμωνοσ*, id est, perpetua laus, amor sine intermissione, & continua precatio.

De obseruatione dierum ad ieiunandum, et ad legendum in ecclesia scripturas, quomodo sit secundum scripturas, et rursus de obseruatione paschali item secundum scripturam. Cap. 18.

Est praeterea alia obseruatio dierum ad ieiunandum vitae Christianae utilis, quam Lutherani omnes similiter, vt illam festorum negat. Tradunt enim, ieiunandum quidem esse necessitate corporis castigandi, ne superbiat contra spiritum, sed non secundum regulam & praecipuum. sic enim ait idem Augustin. Marloratus in Comment. epist. ad Galatas, qui, vt audio, dignum iam pridem suo ministerio sortitus est exitum, id est, suspendium. Sed quae sit obseruatio ista dierum ad ieiunandum, non ad elementa mundi pertinens, neque ad paganitatem, neque ad Iudaicas umbras, sed ad regulam & praecipuum vitae Christianae & catholici ordinis, secundum Christi & Apostolorum eius traditionem, ipsa etiam ecclesia catholica per omnes mundi partes ubique testis & interpretis est, & quidem diuinae auctoritatis. Quod enim Dominus in euangelio dixit, cum responderet Pharisaeis, qui reprehendebant, quod discipuli Domini non ieiunarent, vt discipuli Ioannis, Venient dies, cum ablati fuerit ab illis sponsus, & tunc ieiunabunt in illis diebus, quis est nunc praeter istos, aut olim fuit praeter Aetrium hereticum, qui tunc non videret, aut nunc non videat implerum esse in ecclesia catholica? aut quis neget pertinere ad obseruationem dierum secundum regulam, quod Dominus dixit, ieiunabunt in illis diebus? Qui enim isti dies sunt, quibus ablati sunt? nonne quarta feria & sexta? quarta enim factum est principium auferendi eum, siquidem eo die facta est pactio a Iuda cum Iudaeis de prodendo Domino, sexta vero crucifixus est, quibus diebus per omnes ecclesias totius Orientis semper ab initio ieiunatum est, & usque in hodiernum diem ieiunatur, sicut illis a sanctis Apostolis traditum est. Ecclesijs vero Occidentis, vt earum deuotioni magis congruere visum est, ieiunium sancti Apostoli sexta feria tradiderunt, & pro quarta feria, sabbato: his enim

enim diebus, sexta, in quā, feria & sabbato, quo corpus Domini, postquam sublatum est de medio, in sepulcro iacuit, vniuersi obseruatione secundum regulam ecclesiasticam, quotquot tenera ætas aut aduersa valetudo non impedit, ieiunant, id est, à carne abstinent. Hoc enim est ieiunium quoddam, vt Ioannes Damascenus in libello de ieiunijs ad Cometam notauit, quod portionale ieiunium dici potest, vt Tertullianus in libro contra Pſychicos vocat. Sed recitemus iam, quæ sanctus Epiphanius aduersus Aërium hæreticum libro tertio, tomo primo Panarij, scripsit, qui obseruationem dierum ad ieiunandum negabat, vt intelligant Magdeburgenses, & reliqui magistri Luteranorum, cuius authoris hæresim, & quidem iam olim extinctam, reuocare studeant. Quid igitur Aërius aduersus Catholicos aiebat? Iudaicis fabulis, aiebat ille, addicti estis, non enim oportet Pascha celebrare. Pascha enim nostrum immolatus est Christus. Videamus deinceps, quam breuiter & vehementer sanctus Epiphanius, & eum, & istos per scripturam redarguat. Videamus, inquit, eum, qui dixit, Pascha nostrum immolatus est Christus, an ipse Pascha celebret? scriptum est enim in Actis: & festinabat, si possibile esset, vt diem Pentecostes faceret Hierosolymis. quā, inquit Epiphanius, Pentecosten celebrabat, si non Pascha celebrabat? Non iudicauit sanctus Epiphanius, opus esse longiore cōfutatione: Vno vulnere confecit aduersarium. Sed vrgeamus nos pluribus hunc locum: si Paulus non acceperat à Domino vllam obseruationem Paschalem, & quidem vniuersam, quam isti, vt Iudaicam, tollunt, ergo nec obseruationem Pentecostes habebat, nisi forte existimant isti, festinasse illum ad Pentecosten Iudaicam, vt iam non solum sine vlla necessitate, sed studiosè etiam iudicazaret. Quod si obseruationem nouæ & euangelicæ Pentecostes habebat, hæc verò ex paschali obseruatione necessariò pendet: indè enim, & quidem vniuersim ac secundum regulam, quadragesimus dies ascensûs in cælum, & quinquagesimus dies aduentûs Spiritûs sancti numeratur. ergo erat etiam Paulo obseruatio Paschalis, vniuersa. Etenim si non erat necessè, vt esset certa & vniuersa apud omnes credentes obseruatio Paschalis, nec obseruatio Pentecostes: quomodo diceret Lucas, Festinabat, si fieri posset, vt Pentecosten Hierosolymis faceret, id est, celebraret? hoc enim significat ἐπιεικῶς, quo etiam verbo in eodem loco vsus est sanctus Epiphanius interpretans hunc locum scripturæ Act. 20. De certa igitur, & rata obseruatione Pentecostes, id est, quinquagesimi diei post paschalem obseruationem resurrectionis loquitur Lucas, alioqui non dixisset, Festinabat, neque enim necessè fuisset Paulo, festinare. Et rursus in epist. 1. ad Corin. Permanebo, inquit, Ephesi vsq; ad Pentecosten: quid incertius dici poterat, si non erat in ecclesia Ephesi necessaria, certa & rata obseruatio Pentecostes? Quis sic loquitur, permanebo vsq; ad Pentecosten, si obseruatio Pentecostes libera est à certo die, ita vt pro voluntate & nutu, aut tardiùs, aut citiùs, hoc aut illo die celebrari possit? quòd si certa ac p̄scripta erat, igitur obseruatio

Magistri Luteranorum hæresim Aërii reuocant cōtra obseruationem Paschæ, & dierum ad ieiunandum.
1. Cor. 5.
Act. 20.

Magd. Paulus faciunt sine necessitate & studiosè iudicazantem.

1. Cor. 16.

*Coguntur
Magd. quara-
tione negant
epist. Pij &
Victoris, pro-
pter observa-
tionē pascha-
lem, eadem
negare scri-
pturam.
Act. 16.*

1. Cor. 16.

quoque paschalis, & Ephesi, & Hierosol. & ubique, certa & vniformis esse debebat. Quare si in epist. Pij & Victoris hanc vniformem obseruationem paschalem vos Magdeburgenses damnatis, damnate simul eandem obseruationem in epistola ad Corinth. & in Actibus Apost. immò propter ipsam illam obseruationem negate has scripturas. Illud etiam hic addendum est, Esto, festinauerit Paulus Hierosolymam, vt ad locum & tempus Iudaicæ Pentecostes occurreret, idq; consultò & accommodatè ad infirmitatē fratrum, qui erant ex gente Iudæorum, eo scilicet consilio, & quidem prudenti ac salutari, quo facilius ac tutius eosdem fratres, dies obseruando, rursus à dierum obseruatione postea auocaret. vt Timotheum circumcidit, quo circumcisionē auferret: sacrificia adhibuit, vt ritum sacrificandi deleteret. Sic enim beatus Chrysostomus illam Pauli obseruationem Pentecostes accepit in homilia de vi miraculorum, ad probandum resurrectionē Christi maiore quàm ad spectus, in qua ità sententiam suam conclusit, *Ἰδὲς συγκατάβασιν δαυμασίας, καιροῦ παρατήρᾳ, ἵνα ἀνέλη καιρῶν παρατήρησιν, περιτμήν περιτμήσιν ἵνα πάσῃ περιτομῇ, δυοῖα προσάγῃ, ἵνα καὶ εἰλη τῆν παρατήρησιν τῶν δυοῖων.* Ait enim idem author, fuisse Apostolos more piscatorum, qui cum sentiunt, inquit, hamum à pisce deuoratum, non statim extrahunt. quum potius tandiū remittunt, & sequuntur, dum hamus benè infigitur: sic fit, vt captum piscem tutò extrahant. Concedamus ergò, si ità placet, illam Pauli festinationem pertinuisse ad hamum seruitutis œconomicè iniectū, id est, referri posse ad obseruationem, in qua hærebant, Iudaicæ Pentecostes: (tametsi ego quidem m̄lim accipere cum sancto Epiphanio, de noua Pentecoste noui testamēti, cum Spiritus sanctus Hierosolymis super Apostolos specie linguarum ignearum descendit) at illud, Ephesi vsq; ad Pentecosten permanere, quum conuenit, ad Pentecosten Iudaicam referre? cum neque posset extra Hierusalem sacrificium fieri, neque sine sacrificio Iudaica Pentecoste, secundum legem Leuitici, celebrari? De obseruatione autē dierum ad ieiunandum, de qua paulò antè differui, videte, quid etiam aduersus eundem Aërium hæreticum cōfortem vestrum, cum quo erit pars vestra, idem sanctus Epiphanius responderit: à quo, inquit, non assensum est in omnibus orbis terrarum regionibus, quòd quarta & sexta feria ieiunium est in Ecclesia definitum ac præscriptum? & rursus idem Epiphanius in Compendio fidei catholicæ, Quarta verò, inquit, & sexta ieiunium statutum est, tradideruntq; Apostoli, vt ijs diebus ieiunia fierent, ità vt impleatur dictum hoc, Cum ablatu fuerit sponsus, tunc ieiunabunt in illis diebus: & non, vt gratiam & beneficium exhibeamus ei, qui pro nobis passus est, ieiunium constitutum est, sed vt confiteamur ad nostram salutē passionem Domini, quam pro nobis suscepit: & vt pro peccatis nostris, ieiuniorum nostrorum habeatur apud Deum bona ratio. Hæc sanctus Epiphanius. Sed obijciamus nos rursus istis repræhensio ribus, respondendi gratia, aliam temporum ac dierum in Ecclesia catholica obseruationem, ad

ad lectionem sanctarum scripturarum accommodatam. que quidem non pertinet ad legem illam seruitutis, quæ non poterat, iuxta conscientiam, perfectum facere seruientem: & quæ non obediens statim occidebat, sed pertinet ad legem charitatis, quæ omnia refert ad perfectionem animarum. Etenim si quæcunq; scripta sunt, ad nostram doctrinam, sicut Apostolus ait, scripta sunt, ut per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus: profecto ratio capiendi utilitatem ex lectione scripturarum, ac ratio in scientia mysteriorum proficiendi postulabat, ut quia alia mysteria noui testamenti alijs temporibus celebrentur, accommodatè ad illa ipsa mysteria lectio scripturarum per anni curriculum distribueretur. Hinc ecclesia Romana, celebratura Natalem Domini mense Decemb. commemoratissimè incipit à Nouembri legere prophetiam Ezech. ut potè qui in ænigmate electri, quod mixtæ naturæ est, nec auro, nec argento dissimile, sed veluti ex utroque, ut ait Theodoretus, temperatum, cuius modi est natura hominis, non corpus solum, nec anima, sed vtrunque, & in ænigmate ignis vidit similitudinem gloriæ verbi incarnati: quam verè sancti Apostoli in monte viderunt. vidit etiam in ænigmate quatuor animalium, & rotarum atque alarum angelos, & eorum in ministrando atque cognoscendo proprietates, sicut diuinus Dionysius in cælesti hierarchia cap. vlt. interpretatur: quæ visio angelorum ad mysterium quoquè Aduentûs Dei in carne, pertinebat: sicut scriptum est, quòd, nato Christo, subito facta est cum angelo multitudo militiæ cælestis, laudantium Deum, & dicentium, Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis: & in Matthæo scriptum est, ecce Angeli acceperunt, & ministrabant ei. Accedit huc, quòd frequenter hic propheta Ezechiel vocatur in sua prophetia filius hominis, quo admonebatur, nè esset immemor naturæ suæ mortalis, qui ad tam excellentem alioquì visionem admitteretur. sic Dominus frequenter se in euangelio filium hominis vocabat, ut veritatem naturæ suæ ab Adam profectæ ostenderet, ut ex genealogia, quam Lucas texuit, constat, simulq; admoneret, quomodò cum esset alioquì filius Dei, dignatus tamen est fieri filius hominis. Post Ezechielem legitur Daniel, qui tempus Aduentûs Christi ità diligenter notauit, ut annos etiam numeraret. Postea leguntur prophetæ minores, quia omnes prophetæ vno spiritu prædicebant vocationem gentium, quæ cœpta est in Aduentu Domini: & quia omnes (ut ait beatus Cyrillus) missi fuerant à Deo tanquàm medici, ut populum terroribus & minis futurorum malorum curarent. omnes enim prænucciabant bella, vastitatem urbium, calamitatem, seruitutem, hostium sæuitiam, ac funesta omnia, sicut scriptum est, Hierusalem, Hierusalem, quæ occidis prophetas: & lapidas eos, qui ad te missi sunt. sic Christus missus fuit, ut curaret languores populi, qui erat verus propheta, ac Dominus prophetarum, ac tandem occisus est. Hæc ratio legendi minores prophetas: ante Aduentum. in Aduentu autem, id est, in Decembri vsque ad Natalem Do-

De obseruatione temporū ad lectionem scripturarū, & vnde profecta sit ratio alia alio tempore ex scriptura sancta legendi in ecclesia.

De lectione Ezechielis, et Danielis, & minorum prophetarum.

*Luc. 2.
Matth. 4.*

Luc. 3.

*Luc. 13.
Matth. 23.*

- mini legitur Esaias, quod hic propheta plura de Aduentu Domini, & de
ijs, quæ in Aduentu suo operatus est, & de vocatione gentium, & frequen-
tius & copiosius, ac luculentius & dilucidius, quam reliqui propheta,
prædixit. In Natali leguntur tres lectiones eiusdem Esaiæ: Vna, in qua est
Esa. 9. illud, Puer natus est nobis, Puer datus est nobis: in altera est prophetia de
Esa. 40. sancto Ioanne Baptista, præcurfore Iesu Christi, Ego vox clamantis in de-
Esa. 52. seruo: in tertia lectione est illud, Ego ipse, qui loquebar, ecce adsum. Le-
ctio Hieremiæ differtur in tempus passionis propter lamentationes. à
Dominica post Natalem vsque ad septuagesimam leguntur epistolæ Pau-
li: quia sicut Christus à rebus gestis vocatus est propheticè, Accelera spo-
lia detrahare, festina prædari: siquidem statim vt natus est, antequam per-
Esa. 8. ætatem conueniret ei, scire appellare patrem aut matrem, iuxta propheti-
am Esaiæ cepit virtutem Damasci, & spolia Samariæ, id est, conuertit ad
Cur post Na- se gentes, relicta idololatria. idola enim, in quibus gentes confidebant, vo-
talem vsque cat Propheta virtutem Damasci, quæ erat metropolis Syriæ, Idolis dedi-
ad septuages. tissimæ, quod quidem perductum est ad effectum in Magis, qui fuerunt ex
legatur epist. Arabia, ad quam olim pertinebat Syria, vbi est Damascus, vt Tertullia, in
Pauli. Apologetico author est. sic, inquam, Paulus de tribu Beniamin, secundum
Gen. 49. prophetiam Iacob, lupus fuit rapax, manè comedens prædam, & vespere
diuidens spolia: quia cum esset spirans minarum & cædis in discipulos Do-
mini, ferretque literas principis sacerdotum Damascum ad synagogas, ad
Act. 9. capiendum Christianos, & ducendum eos captiuos Hierusalem, de via con-
uersus est ad fidem: & statim cœpit ex lupo fieri pastor, & receter renatus, Sa-
tanam spoliare. Accedit huc, quod in epist. ad Rom. quæ legitur prima, sta-
tim in ipsa salutatione ortum Domini ex genere Dauid celebrat: & in eadem
Rom. 15. epist. commemorat circumcisionem Domini, ad confirmandas promissiones
patrum. Deinde quia cum venit Christus in mundum, etiam abundabat, vt
Apost. ait, peccatum, omnes enim declinauerant, & omnis caro corruerat
Cur à Septu- viam suam: siquidem vbiq; dæmones colebantur, Dominus tamen memor
ages. leg. ex pacti sui, quod in diebus Noe fecerat, noluit delere terram, sicut per Esaiam
Gen. in eccle. promissit, ingens, sicut in diebus Noe istud mihi est, sic iuravi, vt non irascar
tibi. non enim venit Christus, vt iudicaret mundum, sed vt saluaret. quin po-
Esa. 4. tius voluit nos alio modo mirabili liberare à peccati, diaboli, ac mortis
seruitute, in qua propter peccatum Adæ ventum erat, qua tenebamur vinciti,
cuius typus ac figura fuerat illa seruitus Babylonica 70. annorum: liberare,
in qua, per sacrificium & oblationem corporis sui: idcirco valde opportu-
nè post Natalem Domini à Septuagesima incipit ecclesia legere Genesim,
in qua scriptum est de peccato primi parentis, in quo omnes peccauerunt:
& quemadmodum omnis caro corruerat viam suam, & de Noe seruato,
& de sacrificio eius, de pacto Dei, de vocatione Abraham, & iustificatione
Cur in octa- eius ex fide obedientiæ ad immolandum filium suum. In octaua Paschæ
ua Paschæ 79; vsque ad octauam Pentecostes, leguntur Acta Apostol. Apocalypsis, & epi-
stolæ

stolæ Canonicae. cur verò Acta legantur, vt de his prius dicamus, rationem addit beatus Chrysoſtomus. Quærit enim in homilia, quam de ea re scripsit, cur miracula Apostolorum, quæ in eorum actis conscripta sunt, non post Pentecosten, cum illa facta sunt, in ecclesia legamus, sicut de cruce (inquit) legimus in die crucis: quin potius Acta legimus statim post passionem? Quod verò obseruatio ista temporis ad legendum Acta in ecclesia, neque Iudaica sit, neque noua, sed potius à sanctis Apostolis tradita, testis est idem Chrysoſtomus: sic enim ait, Videamus deinceps, cur Acta Apostolorum tempore Pentecostes legantur. Deinde subiungit causam, cur hoc queerat, *ἵνα ὅταν ἴδῃτε καὶ τῶν παρατηρηστικῶν ἐνκαίμενων, μὴ νομίσῃτε πολιτείαν νοσεῖν Ἰουδαϊκὴν τοῦ ἀποστόλου*. scilicet hæc est causa quæstionis positæ, vt cum videritis, inquit, impostam nobis temporis obseruationem, nè existimetis, vitium Iudaicæ obseruationis Apostolos cepisse. Interpretemur ergò Latinè, quæ idem beatus Chrysoſtomus in homilia, quam diximus, scripsit, vt rationem huius obseruationis explicaret. Post passionem, inquit, continuò resurrectionem prædicamus: resurrectionis verò fidem potissimum Apostolorum faciunt miracula. idcirco patres, vt statim post crucem Acta legerentur statuerunt: vt scilicet continuò post passionem, resurrectionem ostendamus. vt si oculis suscitatum non vidisti, oculis fidei videas: si his, inquam, oculis non vidisti, at illis miraculis videas. Quod verò facere in nomine illius miracula, manifestius resurrectionis argumentum esset, quàm si omnibus hominibus suscitatus apparuisset, vel ex eo perspicere potest, quòd si ad spectus fidem resurrectionis facturum fuisset, non recusasset, omnibus post resurrectionem apparere: quòd nihil tamen ad spectus profuisset, facile intelligi potest ex Lazaro. Hunc enim cum iam quatuor diebus mortuum, tabefactum, & putrescentem, ac ligatum, ad vitam reuocasset, & ante omnium oculos viuum statuisset, nõ solum non persuasit illis, suscitatum esse, sed potius iritauit eos, ita vt voluerint illum occidere. Alterum itaque suscitauit, & non crediderunt: se verò ipse si suscitasset, & omnibus apparuisset, an non rursus furore in eum perciti essent? Quare, vt eos illa infamia & furore liberaret, latebat: sed qui se ab eorum ad spectu subducebat, per miraculorum effectus se eis ostendebat. Siquidem audire Petrum, cum aiebat, In nomine Iesu Christi surge & ambula, non minus valebat ad probandum surrexisse, quàm videre eum suscitatum. quod vel inde etiam probari potest, quòd surrexit quidem Christus, ostenditque se discipulis, inuentus tamen est, qui eis non crederet, Thomas. Opusque fuit, vt in fixuras clauorum manus mitteret, & latus tentaret. Quòd si discipulus triennio cum Christo versatus, quocumque pransus fuerat, cuius miracula viderat, cuius verba audierat, quem suscitatum aspexerat, non prius tamẽ surrexisse credidit, quàm vulnera eius cerneret, quomodo orbis credidisset? Hæc Chrysoſt. & reliqua in hanc sententiam, quæ prætermitto, nè longius fiat. Hactenus de obseruatione temporis ad lectionem Actorum in ecclesia, & quæ eius ratio

ad oclia. Pent.
leguntur Acta
Apost. Apoca.
Epiſt. cano

Chryſto. de
tempore lect.
Act. Apostol.

Miracula
quæ, cur aut
cuius rei in-
dicio facta.

Ioan. 11.

Act. 3.

Ioan. 20.

tio

De lectione
Apocalyp. &
epistolarum
catholicarum
in ecclesia.

Cur post
Octa. Pentec.
legatur in ecc.
cles. ex libris
Regum &
Paral.

1. Cor. 10.
2. Cor. 4.

De lectione
Prou. Ecclesi.
Sap. & Ec-
clesiastici.
Iacob. 1.

De lectione
ex libris Mac-
cabæorum.

tio, & quàm sit uerusta. Post Acta legitur Apocalypsis, quòd, ut Acta propter miracula Apostolorum, quæ in eis narrantur, ad probandam Christi resurrectione maximè ualèt, sic Apocalypsis, id est, reuelatio Ioanni facta, testis est resurrectionis Christi certissimus. Ipse enim Ioannes testimonium perhibet, se uidisse & audisse dicentem: Noli timere, ego sum primus, & nouissimus, & uiuus: & fui mortuus, & ecce sum uiuens in secula seculorum. Post Apocalypsim leguntur epistolæ catholicæ: quia tria hæc, miracula, reuelationes, ac doctrina, maximam vim habent ad probandam resurrectionem. Nec enim nisi resurrexisset, in nomine eius sancti Apostoli miracula fecissent: neque reuelationes Ioannes uidisset, neque doctrinam de Christo & mysterijs eius tradidissent. Ab Octaua Pentecostes usque ad Calend. Augusti, legitur ex libris Regum & Paralipom. tum quia sancti Apostoli, postquam per Aduentum sancti Spiritus induerunt virtutem ex alto, armis spiritualibus tehti, ad bella spiritualia profecti sunt, quorum figure erant illa regum Iuda & Israel bella: omnia enim, si cut Apostolus ait, in figura contingebant illis: tum, quia nihil æquè fortes animos in eius modi bellis spiritualibus facit, ut fides resurrectionis Christi. per hanc enim scimus, quòd qui suscitauit Iesum, & nos cum Iesu suscitabit. vnde fit, ut facile propter Christum vitam contemnamus. Deindè, quia qui passiones in huiusmodi bellis ac pugnis vincunt, ij sunt, qui expulsis vitijs, virtutes comparant. idcirco post lectionem ex libris Regum & Paralipo. sequitur à prima Dominica Aug. usque ad Calend. Septemb. lectio ex libris Prouerb. Ecclesiaste, Sap. Ecclesiastico, qui panaretos à beato Hierony. dictus est, id est, de omni virtute liber, cuiusmodi sunt superiores libri Salomonis. Prætereà, quia ut simus perfecti & integri, in nullo deficientes, præcipit beatus Iacobus, ut patientia opus perfectum habeat: ob hanc causam commodè adhibetur à Dominica prima Septemb. usque ad Calend. Octob. lectio Iob, Tobia, Esther, & Esdra: quòd in his libris exempla perpeffionis malorum & tolerantia, ac diuinæ tandem opis & liberationis contineantur. Denique quia vniuersa scripturæ sanctæ lectio eò demùm spectat, ut ab ea docti, & exemplis patientiæ ab eadem instructi, ac spe futuræ vitæ fulti, paratissimi ad repugnandum peccato usque ad sanguinem, si opus sit, idcirco extrema lectio scripturæ sanctæ, à Calend. Octobris usque ad Calend. Nouemb. ex libris Maccabæorum sumitur: quòd in his libris ingentia illa pericula narrentur, quibus se Hebræi pro legibus patrijs obiecerunt: ac mors septem fratrum & matris, quam fortissimis animis, nè legem Dei violarent, sustinuerunt. Hactenus de obseruatione temporum ad lectionem scripturarum in Ecclesia. quam quidem obseruationem cum prisca Ecclesiarum consuetudo defendat, & ratio ei patrocinetur, satis eorum impiam temeritatem redarguit, qui omnem dierum ac temporum obseruationem, tanquam ad seruitutem vgeris legis pertinentem, ex ecclesia eijciunt: ut Magdeburgens. facere conantur. Hactenus de obseruatione paschali,

paschali, & de aliorum dierum, ad ieiunia & lectiones scripturarum in ecclesia, obseruatione.

Responsio ad accusationem epistolæ Aniceti: de radendo caput Clericis in modum spheræ: & de propria ratione tonsuræ: & quòd tonsura non pertineat ad traditionem hominum, quam Apostolus in epistola ad Coloss. damnat: sed ad traditionem hominum secundum Christum, quam probat. Et de exemplis traditionis hominum, quam damnat. & inter multiplices rationes & Theorias tonsuræ Christianorum, quæ sit propria ratio eius in Clericis.

Cap. 19,

Accusant postremò Magdeburgenses in episto. Aniceti, quòd iubeat Clericis radere caput in modum spheræ. Hac enim accusatione existimârunt posse auctoritatem detrahere toti epistolæ, in qua de ordinatione episcoporum continetur, & de Patriarchis constitutis à sanctis Apostolis, & de episcoporum iudicijs, secundum traditionem Apostolicam Romano Pontifici referuatis, quæ quo sunt grauiora, quàm illud de tonsione capitis, tanto sunt istis odiosiora. Sed videamus paulisper, quid isti de tonsura capitis Clericorum obijciant, & quid Pontifex Anicetus statuat: ac causam cum causa conferamus, si fortè errorem agnoscant. hanc enim constitutionem Magdeburgenses ad traditiones humanas, & ad corruptionem doctrinæ de libertate Christiana, & ad laqueos conscientix pertinere dicunt, ad quod caput multa, ad quæ iam suis locis responsum est, similiter retulerunt: vt hoc deinceps, ad quod ordine respondemus, referunt. ac primùm quidem illud repræhêsores istos meminisse hîc oportebat, quod beatus August. lib. 2. de doctrina Christiana scripsit, commoda & necessaria hominum cum hominibus instituta esse, quæcunque in habitu & cultu corporis, ad sexus vel honores discernendos differentia placuit. Quare qui hoc de raso capite Clericorum repræhenderunt, si rationi locum dedissent, hoc docere debebant, neque commodum esse, neque necessarium ad discernendum eorum honorem & gradum à laicis: quod cum non fecerint, quia neque potuerunt, satis hoc eos calumniæ conuincit. sed recitemus, quæ Pontifex Anicetus ad episcopos Gallix scripsit. Prohibete, inquit, fratres, per vniuersas regionum vestrarum ecclesias, vt Clerici, qui laicis & simplicibus, virtutis, honestatis, pudicitix & grauitatis exemplar esse debent, ac seipso tanquàm signum purioris vitæ, rudioribus ad imitationem prudenter exhibere, iuxta Apostolum, comam nõ nu-
1. Cor. II.
triant, sed desupèr caput in modum spheræ radant. deindè subiungit causam, quia sicut, inquit, discreti debent esse in conuersatione, ita & in tonsura & omni habitu discreti debent apparere. postea subiungit. Hæc vobis, fratres, vt petistis, custodienda mittimus, & custodire præcipimus. Hactenus

G g g g nûs